

Integrované bloky pro waldorfské třídy:

Vzdělávací strategie

K dosažení cílů předškolního vzdělávání jsou využívány vzdělávací strategie, které v plné míře respektují vývojová specifika a způsoby učení dětí předškolního věku, jejich individuální dispozice, potřeby a zájmy. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných učitel zahrnuje do volby vzdělávacích strategií přizpůsobených jejich individuálním potřebám současně i podpůrná opatření, která umožňují plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte. Východisky k volbě vzdělávacích strategií jsou konstruktivismus, vycházející z konstruování poznatků na základě vlastních zkušeností, a informace o osobnosti dítěte získané prostřednictvím metod pedagogického diagnostikování.

Při volbě vzdělávacích strategií je důležité respektovat poznatky o způsobech učení dítěte předškolního věku. K nejvýznamnějším způsobům učení patří **spontánní učení**, probíhající zejména v rámci **hry**, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby. Spontánní činnosti a hra jsou významnou součástí denního programu.

Vedle spontánních činností a her jsou v předškolním vzdělávání dětem nabízeny vzdělávací činnosti, které připravuje učitel. Z hlediska míry vedení učitelem mohou být koncipovány jako **nepřímo řízené**, v nichž učitel dává dítěti možnost výběru z rozmanité nabídky. Dalším typem jsou **řízené** vzdělávací činnosti. V obou typech vzdělávacích činností působí učitel v roli průvodce dítěte na jeho cestě za poznáním. Jeho přístup je podporující, projevuje se respektující komunikací, vylučuje manipulaci s dítětem a vytváření soutěživého prostředí.

Vzdělávací činnosti je vhodné realizovat prostřednictvím prožitkového, kooperativního, situačního a sociálního učení.

- **Prožitkové učení** je založené na přímých prožitcích dítěte, na učení se v autentických situacích nebo situacích blízkých reálnému životu. Podporuje zvědavost dítěte, jeho aktivitu a potřebu objevovat.
- **Kooperativní učení**, založené na spolupráci dětí, ponechává dostatek prostoru pro vyjádření sebe sama, umožňuje dětem rozvíjet se v souladu s jejich dispozicemi.
- **Situační učení** staví na využití situací, které se kolem nás v reálném životě dějí. Pomáhá dítěti lépe porozumět světu a dění v něm.
- **Sociální učení** je hlavním nástrojem socializace, při kterém si děti osvojují komplexní způsoby chování a jednání, a to všemi třemi základními formami: sociálním posilováním, nápodobou a identifikací.

V předškolním vzdělávání jsou uplatňovány všechny základní organizační formy: **skupinová, individuální a hromadná**. Zařazování skupinové formy vzdělávání založené na kooperativním učení představuje důležitou vzdělávací strategii předškolního vzdělávání.

Ve všech těchto blocích jsou rozvíjeny gramotnosti:

1. Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost představuje soubor znalostí, dovedností a postojů při práci s texty v nejširším slova smyslu. Schopnost porozumět textům a efektivně zpracovávat informace je základním předpokladem procesu učení. Vstřícný vztah ke čtení chápeme jako základní předpoklad pro další rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti.

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji čtenářské gramotnosti. V některých případech je rozvoj čtenářské gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

2. Matematická gramotnost

Matematická gramotnost je schopnost uplatnit získané vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty při řešení nejrůznějších úkolů a životních situací s využitím matematického jazyka. Vede dítě k rozpoznání matematické situace v různých kontextech, souvislostech a životních situacích, k volbě a využívání matematického jazyka při jejich popisu, řešení a vyvození závěrů. Ukazuje dítěti smysluplnost učení a umožňuje mu zažít radost z úspěšně vyřešené situace.

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji matematické gramotnosti. V některých případech je rozvoj matematické gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

OBDOBÍ DOZRÁVÁNÍ

ZÁŘÍ, ŘÍJEN

Slavnosti:
Michaelská slavnost

Charakteristika integrovaného bloku:

Období dozrávání provází děti časem pozdního léta a podzimu, kdy příroda završuje svůj růst a přináší člověku plody své práce. Dítě prostřednictvím bezprostředního prožitku vnímá proměny přírody, dozrávání, sklizeň a postupné ukládání životních sil k odpočinku. Pozoruje změny barev, vůní, teploty, světla i podoby okolní krajiny a učí se vnímat proměny jako přirozenou součást života. Tento obsah vychází ze záměru rozvíjet smyslové vnímání, poznávání podzimní přírody a současně vytvářet bezpečí a vztahy v nově se utvářejícím společenství.

Významným motivem tohoto období je **Michaelská slavnost**, která přináší obraz odvahy, síly a schopnosti překonávat to, co člověka oslabuje. V obrazech podzimní přírody může dítě prožívat postupné stahování životních sil do nitra Země. Symbolika skřítků, přírodnin a podzimní sklizně podporuje dětskou fantazii a vytváří prostor pro hlubší prožitek vztahu člověka k Zemi.

Děti se přirozeně zapojují do péče o zahradu, sklizně, zpracování přírodních materiálů, tvoření, pečení, zpěvu, pohybu a dalších praktických činností. Učitelka je při těchto činnostech především vzorem, který děti mohou napodobovat. V rytmu dne, týdne a roku nacházejí děti jistotu a řád, zatímco proměňující se příroda jim poskytuje přirozený prostor k pozorování, objevování a prožívání. Tak se postupně vytváří vědomí sounáležitosti člověka s přírodou i s lidským společenstvím

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

A JEJICH OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu.
- Zaměřeně se soustředí na činnost a udrží pozornost.
- Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.

2. KOMPETENCE KOMUNIKAČNÍ

- Vyjadřuje se různými způsoby.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi.
- Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace.

3. KOMPETENCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ

- Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého.
- Rozlišuje vhodné a nevhodné chování.
- Chová se v souladu se základními společenskými pravidly.

4. KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI

- Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých.
- Identifikuje nespravedlivost a učí se na ni reagovat.

5. KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ

- Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností.
- Ke změnám přistupuje jako k příležitostem.

6. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.
- Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.

7. KOMPETENCE KULTURNÍ

- Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty.
- Zapojuje se do tvůrčích činností.

8. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO

- **Tělo, smysly a biologické potřeby:**
- Naplňuje své biologické potřeby.
- **Pohyb, hrubá a jemná motorika:**
- Zvládá základní pohybové dovednosti.
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.
- **Praktický život:**
- Zvládá sebeobsluhu.
- **Fyzická zdatnost:**
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- **Ochrana zdraví:**
- Má osvojené základní hygienické návyky.

2. DÍTĚ A PSYCHIKA

- **Sebepojetí, autonomie a emoce:**
- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.
- Navazuje a rozvíjí citové vazby.
- **Myšlenkové operace a procesy:**
- Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.
- **Představivost, fantazie, tvořivost:**
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.
- **Jazyk a řeč:**
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
- Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, poznává první hlásku ve slově.
- Rozpoznává rým, rytmizuje.
- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- **Předčtenářské dovednosti:**
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.

- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
- **Předmatické představy:**
- Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.
- Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.
- Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.

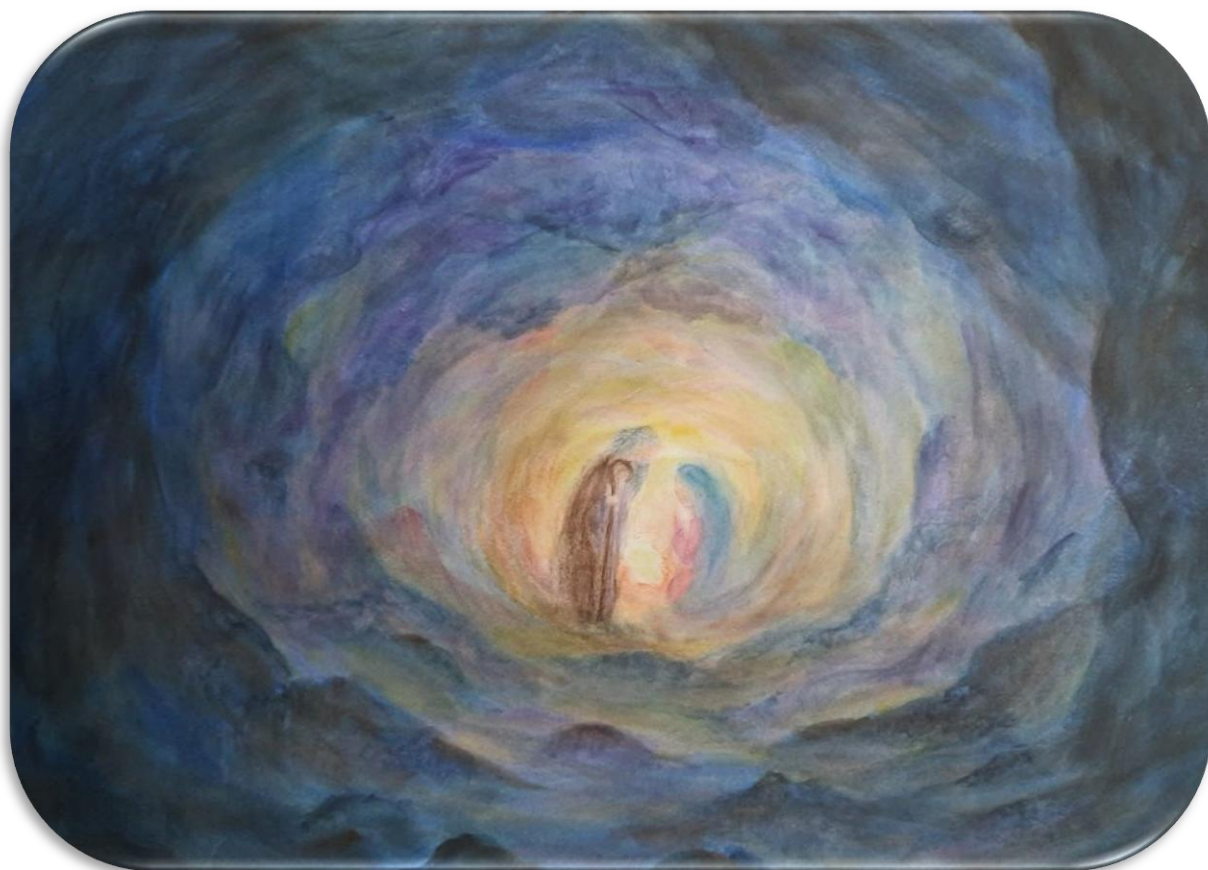
3. DÍTĚ, TEN DRUHÝ A SPOLEČNOST

- **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti:**
- Poradí si v nové situaci.
- Začlení se do skupiny.
- Navazuje a udržuje dětská přátelství.
- **Základy etiky a morální hodnoty:**
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- **Svět lidí a kultury:**
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- **Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování:**
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Používá reálné nástroje, předměty a náradí při rukodělných činnostech.

4. DÍTĚ A SVĚT

- **Poznávání světa a přírody:**
- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- **Životní prostředí a jeho ochrana:**
- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.

- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- **Bezpečné chování:**
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.

OBDOBÍ SVĚTEL

LISTOPAD, PROSINEC, LEDEN, ÚNOR

Slavnosti:

Martinská slavnost

Adventní spirála

Tříkrálová slavnost

Hromnice

Charakteristika integrovaného bloku:

Období světla přichází v čase, kdy se dny zkracují, příroda se ztišuje a člověk se přirozeně obrací více do svého nitra a k blízkým lidem. Dítě prožívá proměnu vnějšího světa prostřednictvím rytmu, světla, tepla, společného setkávání a tradičních slavností. V období ubývajícího světla se stává důležitým obrazem **světlo nesené člověkem a sdílené s druhými**. Vzniká tak prostor pro prožívání vzájemnosti, soucitu, pomoci, očekávání a radosti ze společného bytí.

Martinská slavnost přináší obraz člověka, který se dokáže rozdělit a pomoci druhému. Motiv světla a sdílení prostupuje následně adventním obdobím, kdy se pozornost obrací k očekávání, ztišení a přípravě. Vánoční tradiční setkávání dětí a rodičů, společně s tradicí **Adventní spirály** jsou vnímány jako obraz nového života a světla, které přichází po období temnoty. Na ni přirozeně navazuje **Tříkrálová slavnost**, která uzavírá vánoční čas a prostřednictvím příběhu a společného prožitku přináší obraz hledání, putování a nového začátku. Období vrcholí **Hromnicemi**, kdy se světlo opět začíná výrazněji vracet do přírody.

Děti se v tomto období setkávají s tradičními činnostmi, písněmi, říkadly, pohádkami, rukodělnou tvorbou, pečením, přípravou slavností a společnými rituály. Učí se prostřednictvím nápodoby, opakování a vlastního prožitku. Právě rytmus a opakování poskytují dítěti v čase vnějšího ztišení pocit jistoty a bezpečí. Integrovaný blok tak vytváří prostor pro rozvoj citlivosti k druhému člověku, prožívání krásy, vzájemné pomoci a postupného uvědomování, že světlo můžeme nejen přijímat, ale také sami přinášet druhým.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

A JEJICH OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu.
- Zaměřeně se soustředí na činnost a udrží pozornost.

2. KOMPETENCE KOMUNIKAČNÍ

- Vyjadřuje se různými způsoby.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi.
- Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace.

3. KOMPETENCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ

- Projevuje důvěru v sebe sama.
- Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým.

4. KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI

- Přispívá k fungování společenství v mateřské škole.
- Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých.

5. KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ

- Dokončí, co započalo.
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích.

6. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů.
- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.
- Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.

7. KOMPETENCE KULTURNÍ

- Zapojuje se do tvůrčích činností.

8. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO

- **Pohyb, hrubá a jemná motorika:**
- Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost.
- Koordinuje pohyby těla, ruky a oka.
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Zvládá základy grafomotoriky.
- Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.
- **Praktický život:**
- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.
- **Fyzická zdatnost:**
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- **Ochrana zdraví:**
- Má osvojené základní hygienické návyky.
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

2. DÍTĚ A PSYCHIKA

- **Sebepojetí, autonomie a emoce:**
- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.
- Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.
- Navazuje a rozvíjí citové vazby.
- Vyrovná se s neúspěchem.
- **Myšlenkové operace a procesy:**
- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.
- **Představivost, fantazie, tvořivost:**
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.
- **Jazyk a řeč:**
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.
- Rozpozná rým, rytmitizuje.
- Vypráví jednoduchý děj.

- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- **Předčtenářské dovednosti:**
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
- **Předmatické představy:**
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.
- Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.
- Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování.

3. DÍTĚ, TEN DRUHÝ A SPOLEČNOST

- **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti:**
- Přijímá různé sociální role.
- Navazuje a udržuje dětská přátelství.
- **Základy etiky a morální hodnoty:**
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- **Svět lidí a kultury:**
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- **Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování:**
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Používá reálné nástroje, předměty a náradí při rukodělných činnostech.

4. DÍTĚ A SVĚT

- **Poznávání světa a přírody:**
- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.

- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- **Životní prostředí a jeho ochrana:**
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- **Bezpečné chování:**
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.

OBDOBÍ PROBOUZENÍ

ÚNOR, BŘEZEN, DUBEN, KVĚTEN

Slavnosti:

Masopust

Velikonoce a svátky Jara

Charakteristika integrovaného bloku:

Období probouzení přináší dětem zkušenost s návratem života do přírody. Po zimním ztišení se svět kolem nás začíná znovu pohybovat, rašit, pučet a růst. Přibývá světla a s ním přichází nová energie k činnosti, tvoření a setkávání. Dítě pozoruje první známky jara, návrat ptáků, rašení rostlin a probouzení půdy. Prostřednictvím přímého kontaktu s přírodou získává zkušenost, že život má svůj rytmus a že po období klidu přichází nový začátek.

Masopust představuje období radosti, pohybu, hravosti a svobodného sebevyjádření. Po jeho živosti přichází ztišení a obrácení pozornosti k tomu, co se rodí a co potřebuje naši péči. **Velikonoce** pak přinášejí obraz nového života, překonání starého a obnovení životních sil. Vejce, proutí a velikonoční zajíc se stávají symbolickými obrazy, které mohou dítě oslovit prostřednictvím hry, příběhu a vlastního prožitku.

Důležitou součástí období je práce na zahradě, setí, sázení, péče o rostliny, pozorování změn v přírodě a další praktické činnosti. Vnější pohyb přírody je vyvažován rytmem, opakováním a pravidelným řádem dne. Dítě tak může vnímat, že i v době velkých proměn existuje vnitřní řád a opora. Podporována je radost z činnosti, tvořivost, spolupráce, vztah k živé přírodě a postupné uvědomování vlastní odpovědnosti za to, o co pečujeme.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

A JEJICH OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu.
- Zaměřeně se soustředí na činnost a udrží pozornost.

2. KOMPETENCE KOMUNIKAČNÍ

- Vyjadřuje se různými způsoby.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi.
- Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává.

3. KOMPETENCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ

- Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci.
- Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým.

4. KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI

- Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.
- Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.

5. KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ

- Přichází s vlastními nápady.
- Organizuje a realizuje svoje činnosti.
- Oceňuje práci i úsilí druhých.

6. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.
- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.
- Tvořivě pracuje s informacemi.

7. KOMPETENCE KULTURNÍ

- Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí.

8. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.
- Uplatňuje infromatické myšlení, pracuje s algoritmy.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO

- **Tělo, smysly a biologické potřeby:**
 - Rozlišuje pomocí všech smyslů.
- **Pohyb, hrubá a jemná motorika:**
 - Zvládá základní pohybové dovednosti.
 - Koordinuje pohyby těla, ruky a oka.
 - Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
 - Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.
 - Vyhledává příležitost k pohybu.
- **Praktický život:**
 - Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.
- **Fyzická zdatnost:**
 - Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
 - Překonává fyzické překážky.
- **Ochrana zdraví:**
 - Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.
 - Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

2. DÍTĚ A PSYCHIKA

- **Sebepojetí, autonomie a emoce:**
 - Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.
 - Orientuje se v základních emocích a pocitech.
- **Myšlenkové operace a procesy:**
 - Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
 - Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají.
 - Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.
 - Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
 - Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.
 - Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.
 - Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
 - Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
 - Ověří správnost řešení.
- **Představivost, fantazie, tvořivost:**
 - Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
 - Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.
- **Jazyk a řeč:**
 - Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.

- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.
- Rozpozná rým, rytmitizuje.
- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- Formuluje instrukce a předá je ostatním.
- **Předčtenářské dovednosti:**
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
- **Předmatické představy:**
- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
- Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.
- Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování.

3. DÍTĚ, TEN DRUHÝ A SPOLEČNOST

- **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti:**
- Přijímá různé sociální role.
- Ovlivňuje směřování společné činnosti.
- **Základy etiky a morální hodnoty:**
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- **Svět lidí a kultury:**
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.
- **Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování:**
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.

- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

4. DÍTĚ A SVĚT

- **Poznávání světa a přírody:**

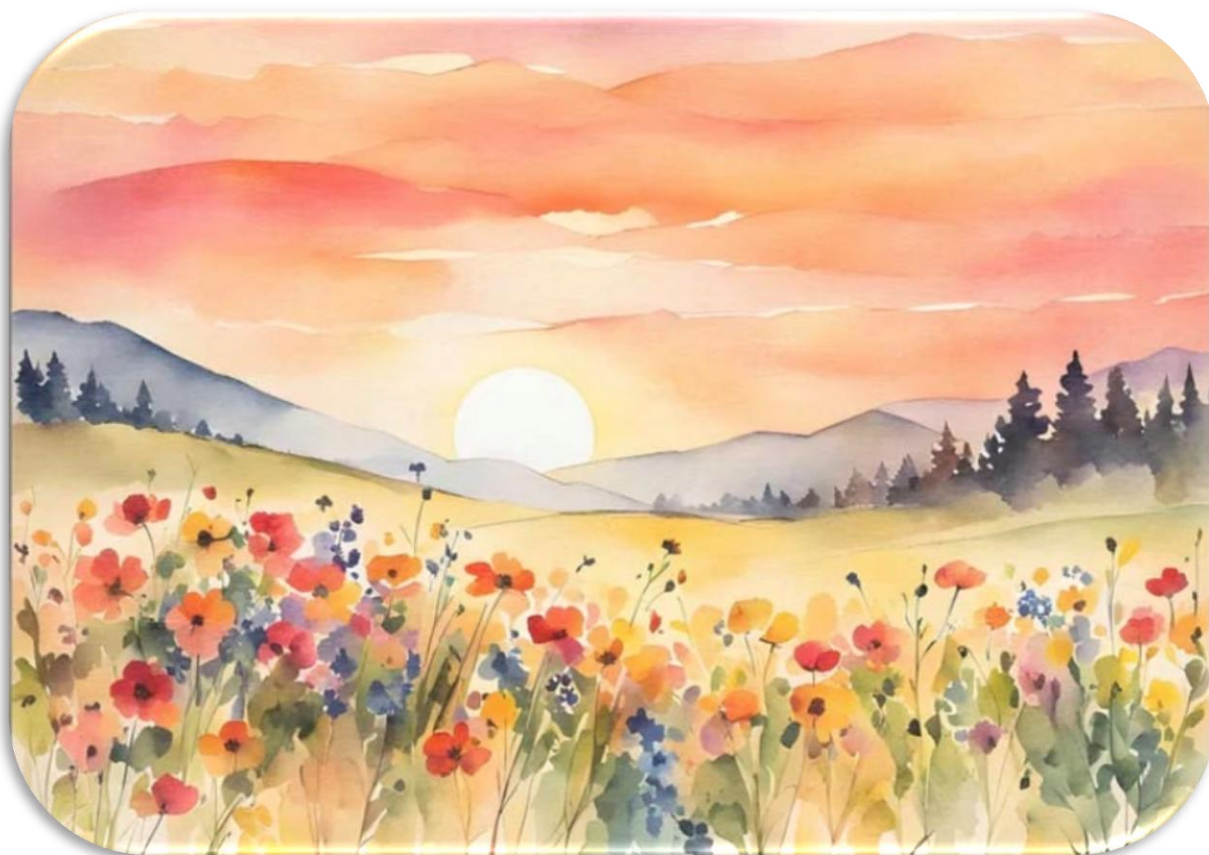
- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.
- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.
- Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.

- **Životní prostředí a jeho ochrana:**

- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
- Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- Respektuje různé formy života.

- **Bezpečné chování:**

- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Rozpozná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

OBDOBÍ SLUNCE

KVĚTEN, ČERVEN, ČERVENEC

Slavnosti:

Studánky

Pasování předškoláků

Svatojánská slavnost

Charakteristika integrovaného bloku:

Období slunce představuje vyvrcholení ročního koloběhu. Příroda je v plnosti svých sil, světlo a teplo prostupují okolní svět a člověk se více otevírá přírodě, druhým lidem i světu kolem sebe. Děti mají možnost prožívat tento čas prostřednictvím pobytu venku, péče o zahradu, pozorování života rostlin a živočichů, sběru bylin, společných slavností, pohybu, zpěvu a tvořivých činností. Tento blok je spojený se svatojánskou slavností a s přechodem předškoláků do další životní etapy.

V přírodě pozorujeme sílu růstu a rozvinutí všeho živého. **Svatojánská slavnost** pak představuje vrchol léta, zralost a obrat. Dítě může vnímat, že stejně jako se mění příroda, proměňuje se také člověk a postupně dozrává k novým úkolům.

Součástí tohoto období je **pasování předškoláků**, které představuje významný přechod v životě dítěte. Slavnost umožňuje společně prožít ukončení jedné etapy a otevření nové. Dítě se může ohlédnout za tím, co během svého pobytu v mateřské škole prožilo a co si osvojilo, a současně získat důvěru v další cestu. Nejde pouze o rozloučení, ale o slavnostní potvrzení jeho zrání a schopnosti vykročit dál.

Celé období je prostoupeno pocitem otevřenosti, radosti, vděčnosti a důvěry v život. Dítě je vedeno k vnímání krásy a rozmanitosti světa, k péči o přírodu i k uvědomování si vztahů, které jej spojují s ostatními lidmi. Období slunce tak přirozeně završuje roční rytmus a současně otevírá prostor pro nový začátek.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

A JEJICH OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu.
- Zaměřeně se soustředí na činnost a udrží pozornost.
- Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.
- Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.

2. KOMPETENCE KOMUNIKAČNÍ

- Vyjadřuje se různými způsoby.
- Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi.

3. KOMPETENCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ

- Pojmenuje vlastní silné stránky.
- Vyjadřuje svůj názor.

4. KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI

- Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.
- Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí.

5. KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ

- Dokáže měnit cesty k dosažení cíle.
- Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi.

6. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.
- Tvořivě pracuje s informacemi.
- Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů.

7. KOMPETENCE KULTURNÍ

- Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních.

8. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií.
- Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO

- **Tělo, smysly a biologické potřeby:**
- Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce.
- Zachovává správné držení těla.
- **Pohyb, hrubá a jemná motorika:**
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Vyhledává příležitost k pohybu.
- **Praktický život:**
- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.
- Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.
- **Fyzická zdatnost:**
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- Překonává fyzické překážky.
- **Ochrana zdraví:**
- Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

2. DÍTĚ A PSYCHIKA

- **Sebepojetí, autonomie a emoce:**
- Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.
- **Myšlenkové operace a procesy:**
- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají.
- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.
- Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.
- **Představivost, fantazie, tvořivost:**
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.
- **Jazyk a řeč:**
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.

- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- Formuluje instrukce a předá je ostatním.
- Rozliší český jazyk od jiných jazyků.
- **Předčtenářské dovednosti:**
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
- **Předmatické představy:**
- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
- Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.
- Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.

3. DÍTĚ, TEN DRUHÝ A SPOLEČNOST

- **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti:**
- Ovlivňuje směřování společné činnosti.
- **Základy etiky a morální hodnoty:**
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- **Svět lidí a kultury:**
- Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.
- Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.
- **Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování:**
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

4. DÍTĚ A SVĚT

- **Poznávání světa a přírody:**
- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.
- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.
- Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.
- **Životní prostředí a jeho ochrana:**
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
- Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- Respektuje různé formy života.
- **Bezpečné chování:**
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Rozzná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.